

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articoll nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Revistă teologică.

În chestia editării unei reviste teologice, ca organ de specialitate pentru preoțimea bisericii gr.-or. române, deputatul sinodal Grigorie Pletos a înaintat sinodului arhidieceșan, în ședința de Mercuri, 7/20 April, următoarea propunere:

„Este fapt constat și experiența fie-cărui cărturar inteligent și trecut prin școle dă dovadă despre aceea, că pentru ori-care carieră a vieții studiile teoretice și de specialitate, făcute în timpul de obligativitate a aceluia, așteptă să fie tot-într-una completate și alimentate în mod voluntar, când e vorba de a se ajunge un anumit grad de perfecțiune și când e vorba, că trebuie să se țină pas cu progresele timpului. O simt acesta cu toții: omenii științei, cari trăesc după carte, tocmai așa de tare ca și rutinierii praxeii. Și dacă nu tocmai *per absolutum* s'ar pute susține acesta și despre clerul nostru, dar' la o prea însemnată parte a aceluia și mai cu seamă la clerul rural din *cura animarum* — cum s'ar zice — o astfel de alimentare și perfecționare, prin un continuu și voluntar studiu, se arată ca o inevitabilă trebuință, astăzi mai mult d'or' de cât ori-când. Căci omul conștient de chiamarea sa nici-odată n'are să se credă deservșit și gata, din contră, e datoriu să țină rost cu lumea și să țină cont de progresele ce aceea face, bineștiind, că viața practică nu e de cât o altă școală, pe carea nu o putem absolve de cât trecând din ea.

Ar fi, pôte, multe căile și mijlocele pentru o astfel de alimentare și deservșire spontană. Așa d. e. o bine-întocmită bibliotecă manuală de specialitate, ocupare continuă cu studiul, eserciții practice, conversații, conferențe, etc. Multe din acestea ar deveni însă, ori prea îngreunătoare slujbei, ori prea costisitoare.

Ca unul din cele mai avantajoase mijloce și care — cred eu — mai bine ar pute acum servi acestor scopuri, se consideră în general revistele de specialitate, cari, ca organe de informațiune, singure pot să ne pună și în curent cu mersul și progresele științei, ale teoriei și praxeii. Deci:

Având în vedere, că clerului nostru din arhidieceșă i-a lipsit și îi lipsește și acum cu deservșire un organ de specialitate, o revistă științifică teologică, al cărei fond și redacțiune să fie de așa, ca ea să atingă nivelul foilor de specialitate, așa după cum ar trebui să fie: enciclopedia teoriei și a praxeii zilnice;

având în vedere, că dintr-foile periodice cari ar avé astăzi pretenția a se gira ca foi de specialitate, atât aici la noi, pe teritoriul metropoliei, cât și afară de acesta, într- marginile bisericii ortodoxe române, din cauza particularismului local de care sunt conduse, nici una nu pôte mulțami trebuințele, nici ale noastre ale arhidieceșei, nici cele generale: naționale-bisericești și confesionale ortodoxe;

având în vedere, că mai cu seamă astăzi, sub stăpânirea vederilor prea liberale și prea cosmopolitice în ceea ce privește confesionalismul bisericii noastre ortodoxe române, alte biserici își fac binișor negoțul de propagandă și proselitism chiar pe teritoriul biseri-

cei ortodoxe (Invoc numai cele ce ni-le subministrează jurnalul „Vremea” despre proselitismul ce face biserica apusenă în România);

având în vedere, că înființarea unei reviste teologice este reclamată chiar de surescența noastră, de studențimea teologică de la facultățile teologice ortodoxe de la universitatea din Cernăuți și cea din București (dovadă apelul diligentului nostru stipendist Nicolae Bălan de la facultatea teologică din Cernăuți);

având în vedere, că după fapta stare de astăzi a lucrurilor suntem în drept a pretinde și a aștepta, ca luminatul nostru cler din centru, corpul profesoral de la institutul nostru teologic, profesorimea noastră ortodoxă de la celelalte institute, apoi că cele 34 protopresbiterate cu tot-atâția protopresbiteri teologi specialiști, că cele peste o mii de parochii cu tot-atâtea biblioteci parochiale, că cei preste o mii de membri ai clerului nostru arhidieceșan, ajutați de elementele inteligente ale organismului nostru bisericesc, cum și de toți factorii din corporațiunile noastre administrative: toți acestia să fie în stare a susține o revistă de teologie, care ca organ de specialitate să mulțamiască și ca fond și ca redactare toate trebuințele clerului nostru ortodox, ear' ca organ de informațiune să 'l țină în curent cu progresele științifice, cari ating chiamarea sa pastorală:

îmi iau voie a propune:

Preaveneratul Consistoriu arhidieceșan să enunțe că este în mod nemămurabil trebuință de o revistă teologică și acesta revistă, ca organ de specialitate și enciclopedie, atingând atât ca fond, cât și ca redacțiune nivelul cel mai înalt al foilor de specialitate bine redigiate, să pôte completa și alimenta cunoștințele teoretice ale clerului nostru ortodox, să-i pôte servi ca îndreptar practic întru împlinirea chiamării sale pastorale, ear' ca informator sincer să 'l țină în curent cu progresele pe cari le pôte face după timp știința teologică. Și în legătură cu acesta, Preaveneratul consistoriu arhidieceșan să fie îndrumat, ca în conțelegere cu comisiunea administrativă a tipografiei arhidieceșane să întreprindă toți pașii de lipsă, ca acesta revistă să se pôte înființa și să i-se deie viată, dacă nu cu începutul anului 1905, dar' în cel mai apropiat timp posibil.“

Un nou succes. Fôia oficială ungară publică în numărul de Mercuri, 20 April, un autograf preafalt, adresat primministrului Tisza, în care se spun următoarele:

„Dintr-figurile mai distinse ale istoriei magiare numai rămășițele pământești ale lui Rákoczy se află așezate în pământ străin. Aducerea acasă a țărinei sale formeză o dorință generală, de repeșite-ori exprimată din partea națiunii. Grație providenței divine, contrastele și neînțelegerile cari au planat vécuri de-a lungul asupra înaintașilor nostri, formeză astăzi numai reminiscențe istorice rămase din o epocă cu deservșire dispărută. Încrederea reciprocă dintr- rege și națiune e restabilită earăși, domnia pacinică a consti-

tuției a restabilit armonia între tron și națiune, condiția fundamentală pentru o eficace cooperare. Putem deci fără amărăciune să ne aducem aminte de epoca turbure pe care o avem în una noastră, și pietatea regelui și a națiunii pôte fi acordată în unire aducerii aminte a tuturor aceluia, cari în luptele dispărute au avut rol conducător. În urmarea acestora, te încredințez să te ocupi cu chestia aducerii a casă a țărinei lui Rákoczy, și în privința acesta aștept propunerile Diale“.

Iată un nou succes al politicei magiare, respective al guvernului preșidat de contele Tisza.

Sinodul arhidieceșan.

Ședința a treia

ținută la 20 April st. n.

President: Esc. Sa dl arhiepiscop și metropolit Ioan;

notariu: Dr. Ioan Radu.

După citirea și autenticarea procesului verbal luat în ședința II., preșidiul prezintă sinodului cererea mai multor credincioși din Ocolul-mic pentru a se ordina alegerea de paroh, și a parohiei Ardeu (tractul Orăștie) pentru ajutoriu de 300 corône la reno-varea bisericii.

Ambale se transpun comisiunii petiționare.

Deputatul Dr. Ioan Mihu mâncând de la știrile ziaristice cu privire la reforma ce guvernul intenționează să introducă în învățământul public popular, după o introducere calmă și ascultată cu mult interes face următoarea propunere de urgență:

„Enunțatele dlui ministru de culte și instrucțiune publică Berzevicy Albert față cu reformarea legilor XXXVIII. din 1868, XVIII din 1879 și XXVI din 1893, cari regulază referințele școlilor și învățătorilor, cum și instrucțiunea în școlile populare peste tot, — au stîrnit în credincioșii bisericii noastre întemeiate îngrijorări, drept ce sinodul aduce următorul conclud:

Indată ce se va prezenta proiectul de lege din cestiune, dacă va conține dispoziții vătămătoare autonomiei noastre bisericești și va îngreuna susținerea școlilor noastre confesionale, — sinodul învîtă pe înaltpreasânția Sa dl arhiepiscop și metropolit să convoce imediat consistoriul metropolitan, ca să combine cele de lipsă pentru preîntîmpinarea neajunsurilor ce ar veni asupra școlilor noastre confesionale“.

P. Cosma, indicând la neresultatul reprezentanților făcute la locul preafalt în 1879 tot în cauza învățământului public popular (decretarea limbii magiare ca studiu obligat în școlile nemagiare) și arătând că proiectele de lege destinate a fi prezentate dietei, toate au deja aprobare prealabilă din partea corônei și astfel atunci când proiectul ce ne preocupă acum va fi prezentat deja dietei reprezentanții nu mai pot esopera nimic, aflându-se față în față cu un fapt împlinit, — e de părere, că dacă e să abatem pericolul ce aceea proiectată reformă o învôlva față cu școlile noastre confesionale, demersurile să se facă deja acum, înainte de punerea sub discuție parlamentară a proiectului cestionat. Esc. Sa metropolitul împreună cu Preasfinții episcopi să întrevină deci încă acum la locurile competente, și în cas de lipsă să convoce consistoriul metropolitan în această cestiune.

Preacuvioșia Sa Dr. I. Pușcariu, exprimând dlui Mihu mulțamită pentru-că prin propunerea sa a dat sinodului ocaziune a vorbi și a se consulta asupra unei cestiuni de așa mare însemnătate, e de credință, că ceea-ce dorește dl Cosma, în forma cum o propune, e un ce prematur. Arată cum în 1879 guvernul a chiamat în anchetă și pe un specialist de al nostru în chestiuni școlare și e de părere, ca Esc. Sa să fie rugat a interveni la guvern, pentru-ca și de astă dată, guvernul în anchetarea cestiunii să respecte și drepturile bisericii noastre.

Esc. Sa metropolitul crede, că înțelepciunea guvernului va afla calea și modalitatea de a nu vătămă prin proiectata reformă drepturile autonome ale bisericii noastre. Dacă însă nu, atunci Esc. Sa își va face datorința; va convoca consistoriul metropolitan și împreună vor combina mijlocele și pașii de lipsă.

P. Cosma deslușind de nou procedura ce se urmăzează cu proiectele ce au să fie prezentate dietei (aprobarea prealabilă a Corônei, de la care Corôna nu se mai abate dacă și-a dat'o odată), insistă pe lângă părerea exprimată mai sus.

În fine, pentru a se da propunerii stilizare în combinație cu părerile exprimate, ședința se suspende.

După redeschiderea ședinței Dr. Mihu își cetește propunerea în stilizarea următoare:

„Enunțatele dlui ministru (ca mai sus) sinodul aduce următorul conclud: Înaltpreasânția Sa metropolitul este rugat, ca împreună cu Preasfinții episcopi ai dieceselor Arad și Caransebeș, la timp oportun să întreprindă pașii necesari la înaltul guvern pentru preîntîmpinarea neajunsurilor ce ar veni asupra școlilor noastre confesionale prin reforma pusă în vedere a art. de lege XXXVIII din 1868, XVIII din 1879 și XVI din 1893, — având în cas de necesitate a convoca în această cestiune și consistoriul metropolitan“.

Sinodul primește acesta propunere unanim.

Deputatul Grigorie Pletos face propunere în chestia editării unei reviste teologice. O publicăm la alt loc.

Propunerea ascultă cu viu interes se predă comisiunii bisericești spre studiere și raportare.

Deputatul sinodal Dr. Petru Span face următoarele două propuneri:

I.

„Având în vedere spiritul depus în constituția bisericii noastre, cum și tendința de a face, ca acest spirit să străbăie în toate arterele vieții noastre bisericești;

având în vedere străduințele urmărite de decenii din partea corporațiunilor noastre bisericești reprezentative, de a legifera și delimita sfera de activitate a tuturor elementelor cari constituiesc organismul nostru bisericesc, asigurând o dezvoltare sănătoasă tuturor instituțiunilor create, propun:

Consistoriul să se însărcineze a elabora un proiect de regulament, în care să se precizeze modalitatea de urmat la depunerea examenului de calificățiune preoțescă, indicându-se și materialul din singuraticile discipline teologice asupra cărora va avé să se estindă esaminarea“.

II.

„Având în vedere peripețiile prin cari a trecut viața noastră bisericească în cursul vremilor, cum și iniriurirea ce o a avut asupra acestei vieți coatingerea poporului nostru cu alte popore conviețuitoare și cu alte biserici esistente;

având în vedere, că în urma acestei conviețuiri, cum și în urma unui proces de desvoltare naturală s'au furisat o mulțime de obiceiuri la feluritele noastre servicii bisericești, a căror proveniență istorică nici că se mai poate erua;

având în vedere, că aceste obiceiuri difer mult unele de altele, până și la cele mai apropiate comune bisericești și astfel amenință a distruge unitatea și mai ales uniformitatea vieții noastre bisericești;

având în vedere, că o mare parte a acestor obiceiuri sunt concreate cu viața tradițională a bisericii noastre naționale, fiind emanate din chiar ființa și firea noastră proprie și avându-și razimul în spiritul etnic al poporului nostru;

având în vedere, că atari obiceiuri contribuie la îmbogățirea și înfrumusețarea serviciilor noastre religioase, făcând ca acestea să apropie și să lege poporul nostru cât mai tare de biserică, scutul și pavăza ocrotitoare a nămolului nostru;

având în vedere, că biserica creștină ortodoxă a considerat în toate timpurile obiceiurile ivite și introduse în diferite localități creștine drept parte integrantă din însăși viața sa; totodată, că în sinodele ei ecumenice și locale le-a făcut obiect de studiu și deliberațiune, pronunțându-se numai în contra obiceiurilor rele, ear' pe cele bune aprobându-le, susținându-le și recomandându-le, cum ni-o indică într-atele canoanele 73 și 74 al sinodului ecumenic VI, canonul al 6-lea al sinodului local din Sardica, propun:

Consistoriul se însărcinează: a) a aduna prin organele sale obiceiurile de la serviciile bisericești, observate în diferite ținuturi și părți ale arhiepiscopiei noastre; b) odată adunate a le supune unui studiu comparativ, spre a afla punctele de conglăsură și diferențiere, stabilind după puțină obirșia lor comună; c) a face o selecțiune a obiceiurilor bune de cele rele și a cerceta întru cât pot fi justificate din punct de vedere al sfintei scripturi, al canoanelor și al învățăturilor sfinților părinți; d) aflându-le în concordanță cu spiritul tradițional al bisericii noastre, a iniția și conduce generalizarea lor în întreaga biserică, în scopul de a se manifesta și în felul acesta ca o biserică conștientă de înalta sa misiune culturală și de rolul important ce-l are întru apărarea intereselor mai înalte ale nămolului nostru.

Se predau amândouă comisiunii bisericești spre studiere și raportare.

După acestea intrându-se în ordinea de zi, urmăzând referada comisiunii bisericești asupra raportului general al senatului bisericesc (president protopresbiterul T. Gheaja, referent Dr. Dumitru Stefan).

Preste punct I. al raportului (despre statul preoțesc, preoții răposati în anul 1903, datele privitoare la populațiune, căsătorii, conviețuiri ilegale, nașteri, decesuri, treceri religioase) se trece repede, luându-se la cunoștință, conform propunerii comisiunei.

Discuție îndelungată și animată s'a încins la punctul II. (despre secțiunea teologică a seminarului arhiepiscopesc). Privitoriu la acest punct comisiunea a propus luare la cunoștință, cu adausul, ca „în privința numărului elevilor de primit în cursul prim, în viitoriu consistoriul să se conformeze dispozițiilor din regulamentul seminarial“, adecă să nu primescă mai mulți de cât 30.

La acesta deputatul D. Comșa face aditamentul, ca: în viitoriu să fie primiți la cursurile teologice numai aspiranți cu pregătire de 8 clase gimnaziale.

Esc. Sa metropolitul și Preacuvioșia Sa vicariul, arată, că dacă s'au și primit tineri în număr mai mare de cât cel prevădut în regulament, acesta s'a făcut de-o parte fiindcă toți cei cari au cerut să fie primiți erau cu pregătire completă gimnazială, erau chiar dintr-acei mai buni, și ca arhieru — accentuésă Esc. Sa — obligat și prin canoane a se îngriji de păstori ai turmei cuvântătoare, nu poate respinge pe cel-ce simte în inima sa dorul de a se dedica preoției, dacă cor. spunde cerințelor, din contră se bucură, când vede că — în contrast cu vremurile trecute — avem din ce se alegem, de altă parte plusul acela de candidați la preoție față cu parochiile vacante, la

cari se face provocare, e de tot mic. Din contră, chiar și acum se întâmpină mari greutăți la întregirea parochiilor, fiindcă nu se află concurenți, așa că sunt casuri recente, că la câte o parochie nici după două și trei concurse n'a concurat nimeni.

În același sens, și contra propunerii comisiunei vorbește și dl vicariu, arătând că tocmai prin faptul că consistoriul a primit la cursuri tineri în număr peste cel prevădut de regulament s'a putut ajunge la rezultatul îmbucurătoriu, că din 300 parochii vacante, câte erau nu chiar cu mulți ani înainte de acesta, s'au întregit peste 200. Dar e contra propunerii și din motivul, că mulți dintr-ținerii nostri pôte cu cea mai bună pregătire și veniți să se dedice preoției cu cea mai curată atragere spre acesta carieră, respinși fiind, — dacă s'ar întâmpla să fie și săraci, cum cei mai mulți așa și sunt, — li-se închide calea de a-și pute crea și ei o carieră, după ce studii înalte de altă categorie nu pot asculta, tocmai din cauza sărăciei. Propune deci, ca raportul consistoriului să se iee simplu la cunoștință.

Mai iau parte la discuție V. Damian, Dr. Roșea, V. Onițu, Dr. Șpan (spriginind propunerea comisiunii), N. Garoiu, V. Torășian și alții (pentru propunerea vicariului). La votare propunerea vicariului întruște 18 voturi, ear' a comisiunii 19. Acesta din urmă se declară primită, cu întregirea propusă de D. Comșa.

Tot la punctul despre secțiunea teologică, comisiunea propune, ca și în această secțiune să se introducă gimnastica. Se primește.

Celelalte puncte din raportul consistorial (despre procese disciplinare și matrimoniale, întregirea de la stat a dotațiunii preoților, etc.), conform propunerii comisiunei se iau la cunoștință fără nici o observare.

Terminându-se la 11 ore a. m. referada comisiunii bisericești, îi urmăzând referada comisiunii financiare (referent Dr. N. Vecerde).

Punctele 1—3 din capitulul I. (despre averea fondurilor arhiepiscopescane, investiri, taxele sadoxiale) se iau la cunoștință.

La punctul 4 (fondul de pensuni) comisiunea propune luarea la cunoștință, cu adausul, ca consistoriul să continue cu totă energia încasarea taxelor restante.

V. Damian face aditament la propunerea comisiunii, ca în viitoriu să se facă evidente și interesele după taxele restante și cu ocaziunea solvirilor oficiul de casă să conteze ca solvite mai întâiu interesele, apoi depurarea din taxe.

Se primesc ambele.

Cestiunea privitoare la interpretarea §-lui 32 din statutele nou ale fondului, — la propunerea Preacuvioșiei Sale vicariului, se ia de la ordinea zilei și se relăgă la comisiunea organizătoare.

Punctele 5—12 (asigurări contra focului, zidirea catedralei, colecta pentru monumentul Șaguna, taxa de la nou-cununăți, scontrarea cassei, inactivarea fundațiunii răposatului paroch Manovici, și ajutoarele din fundațiunea Șaguna reținute ca deposite fructifere în favorul comunelor împărțite, până la începearea lucrărilor de zidire) se iau la cunoștință.

Asemenea se ia la cunoștință punct II. (averea comunelor bisericești și donațiunile făcute în 1903), cu adausul, că donatorilor se exprimă mulțumită.

Punct III. (rațiociniile comunelor bisericești) se iau la cunoștință cu adausul, ca consistoriul să iee măsuri pentru a veni în curent cu rațiocinarea și comunele cari încă și acum sunt în restanță.

Aceeași comisiune, prin același referent, referă asupra raportului consistorial despre unele abateri de la plan, respective adaus de lucrări, menite să garanteze și mai mult soliditatea edificiului catedralei și durabilitatea părților ei (întărituri la bazele pe cari se sprigineste cupola, facerea parcanelor din piatră, nu de cărămidă, cum era contemplat în plan, aurirea crucilor de pe turnuri și cupole mai cu abundanță).

La propunerea comisiunii raportul se ia la cunoștință cu aprobare.

Dr. I. Radu propune, ca raportul să se acludă la protocol.

Se primește.

Ședința se încheie la 12^{1/2} ore, anunțându-se proxima pe Joi la ora 9 a. m.

Ședința a patra

ținută la 21 April st. n.

President Esc. Sa dl arhiepiscop și metropolit (mai târziu Preacuvioșia Sa vicariul), notariu Lazar Tritean.

Ședința se începe la 9 ore a. m. După autentificarea procesului verbal luat în ședința III. prezidiul prezintă cererea deputatului Dr. Pavel Oprea pentru concediu pe întregă durata sinodului. — I se dă.

La ordinea z'lei se pune raportul comisiunei organizătoare (referent Ioan A. de Preda).

I. Raportul consistorial în cauza revizuirii regulamentului pentru alegerile de deputați sinodali, care opină pentru susținerea nealterată a regulamentului de până acum, — se ia la cunoștință.

II. Raportul consistorial prin care se prezintă sinodului „Normativul“ congresual despre cauzele la a căror desbatere și deliberare nu pôte participa vr'un membru al corporațiunilor bisericești, — se ia spre știre și conformare.

III. Raportul, respective reprezentațiunea senatului episcopesc în cauza interpretării §-ului 32 din statutele nou ale fondului de pensuni.

În cestiunea acesta comisiunea face următoarea propunere:

1. la pensionare au să fie computați numai atâția ani de serviciu pentru câți respectivul a plătit taxele înainte de cererea pensionării, respective înainte de intrarea casului de pensionare (morte, etc.);

2. cei cari după intrarea în vigoare a statutelor nou au optat pentru a fi suscepuți la fondul de pensune în condițiunile statutelor nou și li-s'a dat moratoriu să solvescă în termen de 5 ani taxele diferențiale (dintr-acele pe cari le plăteau după statutele vechi și cele conveninde după statutele nou) și nu au observat termenele de plată, să fie provocați, ca în termen de 3 luni să-și achite întreaga restanță, altcum restituindu-li se, fără interese, ratele solvite deja, vor fi șterși din șirul beneficiaților de dreptul la pensune după statutele nou.

Escelența Sa metropolitul înainte de începerea discuției declară, că la cestiunea acesta nu voește a lua parte și invită pe Preacuvioșia Sa domnul archimandrit și vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu să ocupe locul presidial, apoi părăsește sala într-ă generale aclamațiuni de „Trăiască!“

Deschidându-se discuție asupra propunerii de sub pct 1 deputatul A. Vlaicu după lungă și caldă motivare face următoarea contrapropunere:

Să se susțină statul de mai nainte, respingându-se propunerea comisiunei de interpretare nouă a §-lor 15 și 32 din statutele de pensune, ear' Consistoriul să se indrume a încasa taxele regulat pe baza obligațiunilor date.

Întru sprijinirea propunerii comisiunei vorbesc deputații Partenie Cosma, Dr. Ioan Șenchea, V. Damian, D. Moldovan, N. Ivan, Dr. M. Cristea, Dr. I. Stroia, ear' pentru propunerea lui Vlaicu deputații S. Medean, Dr. V. Bologa, Dr. Leményi. După încheierea discuției cerându-se votare nominală votează pentru propunerea comisiunii 33, pentru a lui Vlaicu 11, ear' 5 n'au votat.

Era la 12 ore când s'a ajuns până la enunțarea rezultatului votării. Într-ăgă durata ședinței a fost eshauriată deci numai cu discuțiile în jurul acestei propuneri, dovadă că din ambe părțile, atât cei cu interpretarea rigidă a §-lui 15, cât și cei cari aderau la liberalitatea în interpretare basată pe dispozițiile din §. 32, erau angajați cu tot focul convingerii pentru susținerea punctului lor de vedere. Astfel este ușor de explicat, că oratorii au usat de toate mijlocele de combatere, convingere și persuadare, rezultând din aceasta câteva pledoarii în adevăr frumoase. Deosebi dl Vlaicu a luptat luptă grea, ear' din partea contrară s'au distins deosebi Dr. M. Cristea (aclamat la încheierea vorbirii) și N. Ivan. Calmă și demnă a fost și vorbirea dlui Leményi, întru spriginirea propunerii lui Vlaicu.

A urmat propunerea de sub pct 3., dar' în cursul discuțiunilor un cas regretabil, îmbolnăvirea unuia dintr-ă venerabili deputați bătrâni ai sinodului, a întrerupt firul discuțiunilor, așa că ședința s'a terminat fără a se

fi putut enunța rezultatul discuțiunilor asupra acestei propuneri.

Ședința proxima va fi Vineri la 9 ore a. m.

De la sinod.

— Raportele consistoriului arhiepiscopesc. — (Fine).

III. Din raportul despre activitatea consistoriului arhiepiscopesc, ca senat școlar, în cursul anului expirat, estragem următoarele date:

Gimnasiul superior din Brașov a avut 299 elevi ordinari și 4 privatisti. Au funcționat 10 profesori ordinari și 2 profesori provisorii.

Esamele de maturitate s'au ținut în 6, 7 și 8 Iunie v. 1903, fiind president Preacuvioșia Sa domnul archimandrit și vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, ear' guvernul fiind reprezentat prin domnul Kuncz Elek, directorul suprem al districtului Cluj.

Au prestat examenul de maturitate cu forțe bine 2, eu bine 8, cu îndestulare 13, ear' 2 înși au fost relegați la repetiția examenului din câte un obiect, după 3 luni.

La școala reală inferioară din Brașov au funcționat 6 profesori, pentru 95 alevi înmatriculați, dintr-ă cari în cursul anului au părăsit școala 15 înși.

La gimnasiu și la școala reală au mai funcționat 2 profesori ordinari definitiv pentru muzică și gimnastică, 2 profesori ajutători și 1 profesor pentru igienă. Preste tot au funcționat 23 profesori.

La gimnasiul inferior din Brad au funcționat 6 profesori, pentru 106 elevi. Dintr-ă elevi unul a părăsit școala în cursul anului.

Școala comercială superioară din Brașov a fost condusă de 11 profesori, dintr-ă cari numai patru ordinari definitiv, și a avut 96 elevi înmatriculați.

Examenul de maturitate s'a ținut în 12, 13 și 14 Iunie v. 1903. President a fost protopresbiterul Vasile Voinea, ear' reprezentant al ministrului de culte și instrucție dl Nicolae Putnoky, directorul gimn. de stat din Lugoj, fiind de față și Fekete Jakab, inginer suprem și director la școala specială de meserii din Mureș-Oșorhei.

În secțiunea pedagogică a seminarului arhiepiscopesc „Andreian“ din Sibiu au funcționat 8 profesori, dintr-ă cari 4 ordinari. Înmatriculați au fost 144 elevi, dintr-ă cari în cursul anului au părăsit institutul 3.

Copli obligați a cerceta școala poporală sunt în arhiepiscopie, de la 6—12 ani 75,773, de la 13—15 ani 31,393. Au cercetat școala, de la 6—12 ani 51,761, de la 13—15 ani 16,919, în semestrul prim, ear' în semestrul al doilea: 48,657, și 15,660. Un sporiu față de anul trecut de 2871, luată cercetarea în termen mediu.

Edificii școlare proprii au avut 706 comune bisericești, și închiriate 90. Correspunzătoare sunt 611, necorespunzătoare 185. În cursul anului au fost aprobate 19 planuri pentru zidiri nou școlare.

Grădini școlare sunt 561, dintr-ă cari cultivate 374, necultivate 187. N'au grădini școlare 235 comune bisericești.

Bibliotecile școlare sunt arătate la consistoriu 163, cu 15,438 tomuri. Nu sunt arătate bibliotecile școlare în protopresbiteratele: Făgăraș, Hateg, Solnoc și Târnava.

Salariile învățătoresci s'au urcat în anul expirat la suma de 578,989-78 corone, mai mult deci cu 1266-24 de cât în anul trecut.

În cele 796 școle au funcționat în anul 1902/3 cu totul 930 învățători, și anume 499 definitiv, 271 provisorii și 160 tolerați.

Elevii gr.-or., cari au cercetat școle străine în cursul anului dau suma 12,711. Catechisare s'a ținut cu ei pretutindenea. Consistoriul arhiepiscopesc, venindu-i la cunoștință, că pe mai multe locuri catecheții au fost poțiti din partea directorilor școlari să propună religiunea în limba statului, a decretat, că amăsorat legii și statutului organic, religia nu pôte fi propusă de cât în limba oficială a bisericii noastre, care e exclusiv limba română.

Esamen de cualificațiune au făcut 46 candidați de învățători. Esamele s'au ținut în prezența inspectorului de școle din Sibiu Dr. Vértesy Gyula.

Suma stipendiilor împărțite în anul trecut face 14,340 corone.

La conferențele învățătoresci au participat 765 învățători. Cei ce au absentat fără motiv au fost pedepsiți. Spesele comisarilor consistoriali, cari au condus conferențele, fac 902 cor. 95 fileri.

In chestia „Fioi pedagogice” consistoriul a înaintat raport special.

IV. In raportul consistoriului archidieceșan ca *senat episcopesc* se cuprind în fine datele următoare:

Averea fondurilor archidieceșane face cu finea anului 1903: 5.224,374 cor.

Fondul de pensuni s'a urcat la suma de 527,232 cor. 23 fil., mai fiind restante de încasat 201,395 cor. Pensuni se dau în sumă de 19,270 cor. 27 fil. la an.

Edificiile comunelor bisericesti sunt toate asigurate. Valoarea lor face peste 3 milioane corone. S'au încasat ca premii de asigurare 10,392 cor. 69 fil., restante e 4172 cor. 47 fil.

Sumele subscrise pentru zidirea *catedralei se urcă la 279,710 cor. 48 fil.* S'au încasat 179,495 cor. 31 fil., restul se va încasa în anii următori.

Pentru monumentul lui Șaguna s'au mai încasat 2492 cor. 81 fil., care sumă se va transpune consistoriului metropolitan.

Scontarea casei s'a făcut în cursul anului prin o comisiune din sinul consistoriului, care a constatat esatitate purtării socotelilor.

Depozitele fructifere s'au urcat la suma de 588,573 cor. 43 fil.

Averea comunelor bisericesti din archidieceșă, după subtragerea pasivelor, la finea anului 1902 a fost de 18.263,669 cor. 01 fil., ear' la finea anului 1903 de 18.462,512 cor. 14 fil. Deci față de anul trecut se arată un spor de 198,843 cor. 13 fil.

Comunele bisericesti în anul trecut au cumpărat pământuri și realități de 65,284 cor. 15 fil. și au vândut de 37,050 cor. 50 fil., ear' donațiuni în bani și în pământ au primit 5580 cor. 20 fil.

Dintre donațiuni în raport se amintește: donațiunea fostului protopresbiter onorar din Beriu, Samuil Popoviciu de 2270 cor. 20 fil., în favorul bisericii de acolo, donațiunea lui Teodor Tăndrău din Bucium-Poeni de 1200 cor., în favorul bisericii de acolo, donațiunea parohului Nicolae Solomon și soția sa Maria de 1000 cor., pentru biserica din Porumbacul apăsător-răsăritean, și donațiunea de 400 cor. a lui Toma și Maria Iacob din Săcădate, pentru biserica de acolo.

Rațiocinii restante mai erau la finea anului 1902 nefăcute de la parohii 1539, ear' sub reviziune la esatorat 957, deci 2496. In decursul anului 1903 s'au revidat 1717. Mai sunt la parohii 1248 și sub reviziune 469.

Rezultatul acesta mulțamitor este a se atribui faptului, că pe lângă cei 2 oficiali definitiv aplocați, a lucrat și un practicant și un diurnist în tot decursul anului la revidarea rațiociniilor.

Cestiuni școlare.

Convocare.

In conformitate cu ordinul Vener. Consistoriu archidieceșan nr. 80 școl. dto 15 Ianuarie a. c. convoc pe domnii învățători de la școlile ortodoxe române din cercul XV compus din protopresbiteratele Reghin și Mureșoșorheiu la conferința ce se va ține în *Gernesig* de la 23—25 April (6—8 Maiu), 1904.

Vineri în 23 April v. se va oficia sta liturgie și invocarea duhului sfânt în biserica parochială din *Gernesig*, apoi se va deschide conferința în școala gr. or. de acolo.

In cursul conferinței se vor pertracta următoarele obiecte:

1. „Rolul familiei în educație și scăderile acesteia în familiile țăranilor nostri”, tractată de învățătorii Ioan Chinescu din *Gernesig* și Victor Laurențiu din *Egerseg*.

2. „Importanța cântării în școala populară cu deosebită considerare la poporul nostru”, tractată de Const. Brătean, învăț. în *Idicel pădure*.

3. „Cum s'ar purcede mai corect la predarea scrierii și cetirii cu începătorii”, de Ioan Paicu, învățătoriu în *Calbor*.

4. O prelegere practică din istoria naturală, de învățătoriu Dumitru Sava, din *Potoc*.

5. „Sufixe numerului plural (k, ek, ek, ok)”, temă practică din limba magiară, de Ioan Borșan, învățătoriu în *Deda*.

6. „Articulul hotărât”, prelegere practică din limba magiară pentru anul IV, de Ioan Paicu, învățătoriu în *Calbor*.

7. Eventual și alte teme practice. Sibiu, 6 April 1904.

Dr. E. Miron Cristea
comisariu consistorial.

Convocare.

In conformitate cu ordinul Veneratului Consistoriu archidieceșan din 15 Ianuarie 1904, nr. 80 școl., am onore a convoca conferința învățătorilor din cercul al XII-lea, protopresbiteratele Cluj și Unguraș, pe 23, 24 și 25 April v. a. c. (6, 7 și 8 Maiu n.). Locul de întrunire e *Sebeșul mare*.

Program:

Vineri în 23 April.

1. La orele 8 i. a. serviciu divin împreună cu chiamarea duhului sfânt și parastas în memoria învățătorilor răposați din acest cerc.

2. La 10 ore i. a. deschiderea și constituirea conferinței.

3. Cetirea apelului nominal.

4. Până la prânz se va trata tema: „Rolul familiei în educație și scăderile acesteia în familiile țăranilor nostri”, cu lucrarea căreia s'au însărcinat învățătorii Joie Ghiurușan și Simeon Rotariu.

5. La 2½ d. a.: „Frângerile simple”, lecțiune practică din aritmetică, de învățătoriu Alexandru Gog, cu elevii cl. I.

6. „Jertfa lui Avram”, lecțiune practică din religiune, de învăț. George Bodea, predată cu elevii cl. II.

Sâmbătă în 24 April.

7. La 8 ore i. a.: „Ținutul sudostic”, lecțiune practică din geografie, de inv. Ioan Georgea, predată cu elevii cl. IV.

8. „Verbul și adverbul”, lecțiune practică din limba română de inv. Iosif Costea, predată cu elevii cl. V și VI.

9. La 2 ore d. a. se vor ceti și discuta rapoartele comisiunilor alese în conferința din urmă.

10. „Altoirea pomilor”, lecțiune practică din economie, de inv. Eliseiu Gabor.

Duminică în 25 April.

11. După serviciul divin se va trata tema: „Importanța cântării în școala populară cu deosebită considerare la poporul nostru”, cu lucrarea căreia s'au însărcinat învățătorii Petru Bura și Nicolae Ticușan.

12. Fixarea temelor pentru conferința proximă.

13. Alegerea unei comisii pentru studiarea stării învățământului din cerc în anul 1904/1905.

14. Propuneri.

Intră ședința se vor visita stabilimentele de industrie și locurile istorice.

Fiecare lucrare se va critica în scris de învățători anume însărcinați, ear' pentru a putea lua cu succes parte la discuțiunea verbală fie-care domn învățătoriu va binevoi a medita asupra temelor din programă.

On. domni protopopi din cerc, domnii parochi, cum și toți cei ce se interesează de educațiunea poporului sunt invitați a ne onora cu prezența lor în interesul superior al școlii noastre.

Cluj, 16 April n. 1904.

Marcu Jantea
comisariu consistorial.

Greva continuă.

Greva celor de la căile ferate continuă încă. De Mercuri nu mai sosesc trenuri la Sibiu și nu pleacă din Sibiu. Factorii postali, ca și impiegații de la căile ferate, fac primblări prin oraș, și nu împart scrisori. Comunicația cu lumea din afară se face prin telegraf. Se crede că mult nu va ține starea acasta de lucruri, pentru-că deputații din opoziție au început tratări de împăcare între guvernul țării și grevisti. De altă parte guvernul a luat măsurile de lipsă, ca cei nemulțamiți să pôtă fi înlocuiți cât mai curând cu soldați din regimentul de tren al armatei austro-ungare. O cercetare severă a ordonat guvernul pentru a se erua cari sunt inițiatorii grevei, ca se pôtă fi pedepsiți în mod esemplar. Cercetarea se estinde și asupra Sibiului.

Avisăm pe domnii abonați în restanță cu prețul abonamentului, că li-am sistat trimiterea foii, și că în viitoriu nu se mai trimite foia (cu excepțiunea preoților) de cât numai celor-ce o platesc înainte.

Administrația.

NOUȚĂȚI

Maiestatea Sa, monarhul, va sosi, după dispozițiunile ce s'au luat, în 25 April n. la Budapesta, unde va rămâne până pe la finea lui Maiu. In Iunie apoi M. Sa va face călătorie la Londra, pentru a înapoia visita domnitoriului din Anglia.

Concertul Popoviciu—Dima. Concertul Popoviciu—Dima se va da Joi 15/28 April a. c. în sala mare de la Gesellschaftshaus, cu programul publicat în nr. 35 al ziarului nostru. Se va începe la orele 7½ sera. Prețul biletelor: loc I 3 cor., locul II 2 40 cor., locul III 2 cor., loc de stat 80 fil. Studenții și militarii de la sergent major în jos 40 fil. Bilete se dau în librăria G. A. Seraphin, și în sera concertului la casă.

Toți concertanții: artistul Dimitrie Popoviciu, dōmna Maria Dima și domnul George Dima sunt bine cunoscuți publicului nostru. Domnul Popoviciu are deja renume european, ca unul dintre cei mai buni cântăreți dramatici. Dōmna Dima a făcut în timpul din urmă speciale studii de cant în Lipsca, și a fost distinsă din partea reginei României în mod deosebit. In fine domnul George Dima, atât ca compositor, cântăreț, cât și ca pianist, încă este bine cunoscut publicului românesc. Sperăm că publicul nostru va folosi ocasiunea binevenită, de a asculta pe acești artisti.

„Transilvania”, banca de asigurare în Sibiu, și-a ținut adunarea generală Duminică în 17 April. Raportul consiliului de administrație și al censorilor a fost luat la cunoștință. In direcțiune au fost aleși: Dr. W. Bruckner, I. A. de Preda, Demetriu Comșa (realși cu aclamațiune) Adolf Gottschling și Heinrich Herbert (noi, aleși asemenea cu aclamațiune), ear' în comitetul de supraveghiere: Nic. Penciu, Ad. Fonn sen., Dr. A. Böck, G. Fabritius și G. Melzer, acești doi din urmă ca suplenți.

S'a scumpit carnea. Pretutindenea în țară s'a urcat prețul carni în mod simțitor, mai ales pentru lumea mai săracă. Nemulțămirea din acest motiv e atât de mare în Cluj, că se proiectează ținerea de întruniri publice de protestare.

Ordin vrednic de laudă. Vicecomitele comitatului Cened a dat ordinațiune, ca cei ce înjură și folosesc cuvinte urite să fie arătați din partea organelor administrative judecătorești ceruiale, pentru-ca să-i pedepsească pe temeiul §-lui 51 din codul penal referitor la transgresiuni. Scopul urmărit e, ca poporul să fie desvâțat de la întrebuițarea cuvintelor urite și de la înjurăturile triviale.

Smiles Samuel, celebrul scriitoriu englez a decedat Sâmbătă în Wensington, în etate de 80 ani. Cartile sale despre caracter, despre datorințe, despre muncă, despre ajutorul propriu, despre economisare, și altele, au fost traduse în multe limbi și sunt cunoscute pretutindenea în lume. După ideile cuprinse în cartea sa din urmă e compusă în românește cărticea „Buna chivernisellă” de T. V. Păcășian. Smiles era originar din Scoția. La început o fost ziarist, apoi secretariu la căile ferate. Din anul 1852 se afla în Londra, ca secretariu la căile ferate. Tote scrierile lui Smiles au urmărit tendința de a arăta, cum taria de voință și statornicia pot să facă minuni în viața omului, stăpânit de aceste două însușiri.

Inspectorul de vii, cu sediul până aci în Turca, și-a mutat locuința în Mureș-Oșorheiu, în urma ordinului ministrului de agricultură.

Dar bisericesc. In primul pătrar al anului curent au dăruit bisericii ortod. din *Iacobeni* următorii evlavioși creștini: Nicolae Barb, George Schiopoi, Zaharie Pupăză și Vasile Barb locuitori în *Retisdorf* un rând de vestimente preoțești colorate în preț de 90 cor. Ana Sbrăcea din *Iacobeni*, un rând de vestimente preoțești negre, în preț de 80 cor. George Țopa, (*Retisdorf*) 10 cor. Susana Bunea (*Iacobeni*) 25 cor. Dumitru Chiverean (*Iacobeni*) 12 cor. pentru a se procura cărți bisericesti. Ear' pentru acoperirea speselor avute cu pictarea frontariului bisericii, pe lângă sume de 100 cor. dăruită de S. Suciu din *Iacobeni*, a intrat de la parochieni cu colecta suma de 70 cor. — Pentru aceste prinose aduse casei Dui, și pe acasta cale aduc sincere mulțamiri. Iacobeni, în 4 April 1904. Pentru comitetul parochial: V. Cosma paroch.

Admirațiune stîrsește efectul deosebit de bun ce l' are la podagră și reumă renumita altife Zoltán. Bolnavi, cari suferiseră de 15—20 de ani, și cari întrebuițară băi și dîterite mijloce, după folosirea de câteva-ori a acestei altife s'au însănoțat. Cu 2 corone sticla, în farmacia Zoltán din Budapesta.

Dar pentru biserică. Subscribul preot în numele comitetului și al poporului gr. ort. din comuna noastră bisericescă *Bobalna* îmi țin de plăcută datorința a aduce și pe acasta cale cele mai adânci mulțamiri episcopului Nicolae Fier Adamovici, care nutrind în sufletul seu simțul de jertfă față de locașul lui Dzeu a procurat pe sēma bisericii noastre 4 candelă frumoșe de argint în preț de 25 cor. Primește Dōmne jertfă robului tău și sfințește pe cei ce iubesc podoba casei tale. *Bobalna* în 5 April 1904 st. v. Petru Sula, paroch gr. ort.

Morte subită. Ioan Carmen din Turnișor, tată la 8 copii, eșind dintr'un birt mort de beat, a fost lovit de apoplexie și a murit la moment. L'au ridicat dintr'un șanț și l'au dus acasă, rece și fără simțiri.

Mulțamită. Cu ocasiunea producțiunei teatrală-musicală din 11/29 April au binevoit a contribui resp. a suprasolvi pentru școala gr.-or. din Abrud-sat următorii: Dr. Zosim Chirtop, avocat, 10 cor.; Dr. Valeriu Moldovan, adv., 4 cor.; Dr. Laurențiu Pop, adv., 6 cor.; Ana Filip, 4 cor.; Dr. Stefan C. Popp, adv., 3 cor.; Dr. George David, adv., Petru Macaveiu, Petru Elzeșanu, Teodor Narița, câte 2 cor.; Alexandru Ciura, profesor, Nicolae Toma, câte 1 coronă. Suma de sus s'a predat episcopiei parochiale și se chitează cu mulțamită. Epitropia parochială. Abrud-sat, 17 April st. n. 1904. Ioan Devisca, prim-epitrop.

Aventuriera Tihanyi Irma, care a falsificat cambii pe numele baronului Chlutzky și Chledovski, a fost judecată din partea tribunalului din Sopron la trei ani temniță ordinară. Pertractarea procesului a ținut mai multe zile.

A înviat. Evreul Iulius Numann, bolnav de mai multă vreme, a decedat în 6 April într'o comună din apropierea Orășii-mari. Așezat în sicriu, tocmai era să fie ridicat din casa mortală pentru a fi dus la grōpă, când coperișul sicriului a început să se miște, ear' mortul s'a ridicat în sus, făcend impurtare împrejurimii, că cu plânsul cel mult l'a deșteptat din somn. Pentru studiarea casului curios au sosit mai mulți medici la fața locului. Mortul — trăește.

Muere din trei vécuri. Intr'un asil din Budapesta se afla adăpostită vécua Borsos născută Einzig Julia, o Evreică, născută, după cum arată documentele prezentate, la anul 1788, în Sárospatak. S'a hrănit totdeauna cu mănăcări rituale, și de acestea i se dau și acuma, fiind bătrâna de credință, că în momentul în care se lasă de ele, trebuie să mōră. E destul de voinică bătrâna, vorbește cu înțeles și umblă singură, fără ajutor.

Crema Margit a lui Földes întrece toate cosmeticile. Delătură grabnic și sigur pistruiele, petele de ficat, jubruțele, sbărcelele și alte necurățenii de pe obraz; crema acasta nu numai înfrumusețează obrazul, ci îl și întinerește. Prețul 1 cor, borcan mare 2 cor. Se capătă la producător: farmacistul Clemens de Földes în Arad, cum și în toate farmaciile, drogeriile și parfumeriile. De imitații se avertisează.

O influență miraculoasă se pôte ajunge prin crucea vindecătoare electro-magnetică R. B. nr. 86967 și neîntrecută în rezultate este aceea, care a inventat-o dl Müller Albert (Budapesta, Vadsz ut nr. 42/V. Zilnic sosesc scrisori de mulțamită și într'adevăr sunt înduioșătoare urările vindecătorilor. Astfel d. e. dl Steinhart Iacob (Kula) a trimes următoarea epistolă: „St. dle Müller! Am onōrea a vē aduce la cunoștință, că de la folosirea crucei electro-magnetice R. B. nr. 86967 ce am comandat înainte cu patru săptămâni sunt pe deplin vindecat de durerile reumatice, cari m'au chinuit 15 ani și nu pot îndestul recomanda invențiunea dale amicilor mei. Primii din parte-mi mulțamirile cele mai profunde, se vē dee bunul dzeu mulți ani fericiți pentru sirguința și activitatea dvōstră. Invențiunea dvōstră nu merită numai 6 corone, ci mii. Cu deplină stimă; Steinhart Iacob.

Carol Niedermaier

pălărier

33 strada eisnădiei 33

„la pālăria roșie”

recomandă

pălării

părōse, pentru preoți români, a 7—, 8— și 9 corone, în cele mai bune și mai frumoșe calități.

(La comande din afară pachetarea e gratuită; mēsură capului este a se lua în interiorul unei pālării potrivite cu o pânză de centimetru sau cu o fașie de hărtie.) [75] 6—12

Unicul mijloc de dinți, lipsit de aciduri, probat și recomandat de profesori și medici, este veritabila apă de gură și dinți

anaterin

a dentistului de curte c. și r. Dr. I. G. Popp, Viena XIII/6, contra tuturor durerilor de dinți și de gură, numai în sticla de mai sus, cu cor. 2-80, 2- și 1-.

Crema de dinți, în tuburi, lipsită de săpunul dăunător, à 60 fileri, conservă gura, dinții și gingiile într-adevăr întotdeauna frumoși, sănătoși, fără miros și dureri.

Pasta de dinți anaterin în pahar cor. 1-40, în pachet 70 fil., prav de dinți cor. 1-26, plombă de dinți 2 cor., săpun de burteni 60 fil.

Se capătă în farmacia, drogerii, prăvălii mai alese, cum și în depositul principal Carl Morscher, drogerie în Sibiu, și la A. W. Lingner, farmacist în Sighișoara. (18c) 4-17.

Acordator de pian

examinat în Viena, se recomandă pentru acordarea și ori-ce reparare a pianelor și pianinelor

Cu stimă

Joh. Marsch, membru al capelei orașenești pământul-mic nr. 4. [93] 1-2

Fabrica de motore

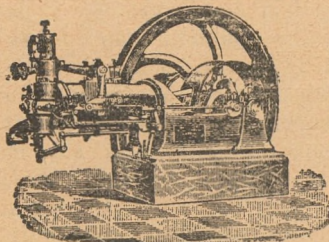
din **Dresda**, societate pe acții (înainte Hille) Filială și atelier:

IGNÁZ GELLÉRT & Co.

Budapesta, VI., Theresienring nr. 41. — (Telefon 12-91) —

Recomandăm motorele de benzin și locomobilele de Dresda, și instalațiile pentru estragerea gasului la motore, recunoscute ca cele mai bune, mai desăvârșite și mai durabil construite.

Manuare simplă!
64 distincții!

Exploatarea cea mai eficientă!
8 modalități de stat!

8000 motore liferate, spre deplină mulțămire!

Pentru mănarea morilor, la sdrobotul bôbelor, pentru magazine de nutreț, economii de lapte, tăiat lemne, pompe de apă, îmblătit și pentru ori-ce lucrări economice și industriale — cea mai bună putere de exploatat. — Motorele de Dresda au fost distinse la toate concursurile și exposițiile cu premiile prime. [13] 4-10

Condiții de plată favorabile!!

Cele mai estinse garanții!!

Nou! În Budapesta am deschis un atelier principal sub conducerea unui monter primar cu cel mai dexter personal de specialit.

Fabrica de mașini și motore ces. reg. priv. Brauner & Klasek's Nachfolger

ING. EMIL PLEWA, VIENA.

Representanță generală și deposit:

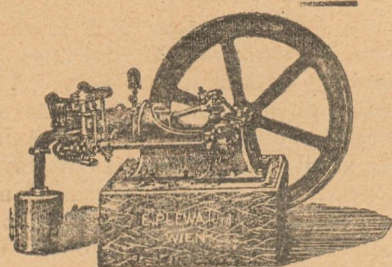
B. Dénes, Budapesta,
VI., Váci körút 61.

MOTORE 2-20 HP de vapor,
gas, benzin, petrolin.

Locomobile de petrolin 2-25 HP.

Instalații pentru estragerea gasului 2-3 fil. spese de exploatare pentru fiecare HP și oră. Stilul cel mai modern. — Cea mai bună și mai eficientă putere de exploatare. — Cel mai eficient izvor de cumpărare. — Plătiri favorabile.

Preț-curent gratis și franco. — Reprezentanți soliți din provincie se acceptază. [9] 12-20

Am onore a aduce la cunoștința onoratului public român din loc și jur, că mi-am mutat

Prăvălia de manufactură

din piața mică nr. 2, tot în piața mică nr. 11 în dosul păpușarilor.

Deoarece aici plătesc chirie pentru localul prăvăliei cu 1600 corone anual mai puțin, mă aflu în plăcută poziție a pute servi cu prefuri și mai efține, și mi-am propus, ca — dacă Dumnezeu îmi va ajuta — în cel mai scurt timp să-mi asortez depositul cu tot felul de mărfuri țărănești, precum bumbac, pânză, lănică, arniciu, țesături, mai multe soiuri de pânză, cum și cărpe de pânză, etc.

Pentru inteligență ofer depositul meu bine asortat în cămăși de chiffon, creton, Oxford și Trico, apoi ismene, gulere, manchete, cravate, cuverture de lână și bumbac, plapome în creton, ruș, satin cu vata umplute, ploiore, cămăși de dame, camiole, fuste, cretonuri, pergaluri, barcheturi, stoffe de pânză, și toate câptușelile recerute la efectuarea hainelor de dame și bărbați, cum și alți o mii aici neamintinți articli. O mică probă ar putea să se convingă ori-cine despre efținătatea și soliditatea prăvăliei mele. [39] 10

Rugând onoratul public românesc pentru binevoitoriul seu sprigin, semnez cu totă stima

Aurel Popescu.

Fabrică: Nyerges-Ujfalv (cott. Esztergom)

Telegrame: Eternit Budapesta.

Telefon: 12-92.

Fabrică: Vöcklabruck (Austria-sup.)

ARDESIE ETERNIT

ARDESIE DE CIMENT-ASBEST
PATENT LUDWIG HATSCHEK

Material de coperit indestructibil, ușor, ales și efțin.

[29] 11-12

ETERNIT-WERKE LUDWIG HATSCHEK BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 33.

Referințe de prima clasă!

Garanție!

Producție anuală 1500 vagoane!

Cereți prospect

Sz. 3684/1904

[96] 1-1

Pályázati hirdetmény.

Szebenvármegye székszebesi járásában megüresedett főszolgabírói állásra, valamint az ennek betöltésével esetleg megüresedő egyéb állásokra pályázatot hirdetek.

A főszolgabírói állással egybekötött járadalmazás évi 2600 k fizetés, 400 k lakpénz, a hivatalos átalányok és a folyó évre a törzsfizetés 10%-ával feltételeesen engedélyezett drágasági pótlék.

Felhívom mindazokat, kik ezen és esetleg megüresedő egyéb állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. értelmében megkivánt minősítéseiket igazoló pályázati kérvényeiket a 125.000/1902 B. M. sz. rendelettel kiadott V. Ú. Sz. 4. §-a szerint felszerelve folyó évi május hó 28-ik napjáig bezárólag hozzám adják be, esetleg a hivatkozott V. Ú. Sz. 5. §. értelmében személyesen jelentkezzenek.

Nagyszeben, 1904. évi április hó 19.

Reissenberger
alispán.

Nr. 74 1904.

[95] 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului al doilea vacant de învățătoriu la școala confesională gr. or. din Romos. protopresbiteratul Orăștie, pe baza deciziei Preaveneratului Consistoriu arhidiececan nr. 16 școl. din 8 Ianuarie a. c. prin această se scrie concurs din oficiu cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu 600 cor., din cassa bisericeii.
2. Relut de cuartir 40 cor.
3. Patru stângini de lemne, din cari învățătoriu are a încălzi primo loco sala de învățământ.
4. Cuincuenalele legale.

Reflecții la acest post au ași așterne cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre ași arăta dexteritatea în cântările bisericești și în tipic.

De la oficiul protopresbiteral Orăștie.

Orăștie, 9 Februarie 1904.

Vasile Domșa
protopresbiter.

? Pentru-ce?

este numit

GAEDICKE

cea mai mare

colectă de noroc?

Pentru-că acolo s'au plătit cele mai multe câștiguri principale.

Pentru-că premia de .	602.000	coróne
Pentru-că de trei-ori .	400.000	„
Pentru-că de trei-ori .	100.000	„
Pentru-că odată	70.000	„
Pentru-că de patru-ori	60.000	„
Pentru-că de trei-ori .	30.000	„
Pentru-că de cinci-ori	25.000	„
Pentru-că de zece-ori	20.000	„

(88) 4-12

acolo s'au câștigat, și

Pentru-că nici o colectă nu pôte dovedi astfel de rezultate uriașe.

Cine voește deci să dobândescă un câștig principal, să se grăbescă a comanda cu asignațiune ori pe lângă ramburs losuri pentru prima clasă a XIV. loterie de clasă r. ung. priv., care se începe deja în

17 și 18 Mai

Intreg	jumătate	pătrar	optime de los
12	6	3	1½ coróne

de la casa de bancă și cea mai mare colectă de noroc din Ungaria

A. GAEDICKE

Budapesta, Kossuth-Lajos-utca nr. 11.

Securi postali pentru trimiterea scutită de porto a banilor — gratis și franco

Scrișore de comandă. A se taia!

Dlui A. GAEDICKE, Budapesta

Vă rog a'mi trimite losuri originale, clasa I., ale loteriei de clasă reg. ung. priv., cum și planul oficial.

Banii, cor. {sunt a se ridica prin ramburs} {sosesec cu asignațiune postală} Ce nu convine să se ștergă.

Adresa precisă